

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 14. 10. 2013
COM(2013) 711 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Dlhodobá vízia infraštruktúry v Európe a mimo nej

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Dlhodobá vízia infraštruktúry v Európe a mimo nej

1. Úvod: zhodnotenie situácie a výzvy

Primerané, integrované a spoľahlivé energetické siete sú základným predpokladom nielen pre ciele energetickej politiky Únie, ale aj pre jej hospodársku stratégiu. Rozvoj našej energetickej infraštruktúry umožní Únii vytvoriť riadne fungujúci vnútorný energetický trh, zlepšiť bezpečnosť dodávok, umožní integráciu obnoviteľných zdrojov energie, zvýši energetickú efektívnosť a umožní spotrebiteľom využívať výhody nových technológií a inteligentnej spotreby energie. Energetické infraštruktúry sú aj nevyhnutným predpokladom umožňujúcim prechod na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo.

Európsky energetický systém sa nachádza v procese transformácie. Hoci krátkodobou prioritou je **dokončenie vnútorného trhu** s energiou dobudovaním chýbajúcich prepojení, ukončením izolácie niekoľkých členských štátov a odstránením vnútorných úzkych miest, energetická infraštruktúra plánovaná v súčasnosti musí byť zároveň zlučiteľná s dlhodobšími politickými rozhodnutiami.

Z rôznych scenárov eliminácie emisií uhlíka vyplývajú rôzne kombinácie energetických zdrojov, a teda aj rôzne požiadavky na infraštruktúry. V pláne postupu v energetike do roku 2050 sa uvádzajú rôzne scenáre, ako zaistiť konkurencieschopnejší a bezpečný energetický systém a zároveň naplniť cieľ zníženia emisií CO₂ o 80 % výhľadovo do roku 2050, a tento plán tak poskytuje silný politický signál. Identifikujú sa v ňom aj investície **do čoraz inteligentnejších a flexibilnejších infraštruktúr ako jedna z možností, ktoré neol'utujete.** Komisia v súčasnosti pripravuje konkrétne návrhy na rámcové obdobie po roku 2020 pre politiky v oblasti klímy a energetiky.

Riešenie **problémov čoraz variabilnejšieho generovania nízkych emisií uhlíka** pri súčasnom zachovaní vysokých noriem bezpečnosti dodávok je v porovnaní s celkovými nákladmi na realizáciu roztrieštených vnútroštátnych politík oveľa lacnejšie, ak sa k nemu prikróči na európskej úrovni prostredníctvom integrovaných trhov, pre ktoré je nutným predpokladom primeraná infraštruktúra. Z dlhodobšieho hľadiska je potrebné vyvíjať technológie prenosu vysokého napätia na dlhé vzdialenosti a nové technológie uskladňovania elektrickej energie, schopné pokryť čoraz väčší podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie z Únie i zo štátov, ktoré s ňou susedia.

Rozhodujúce je zlepšovať **diverzifikácia dodávok plynu** tak, aby žiadny členský štát nebol závislý od jediného zdroja dodávok. Je tiež dôležité, aby sa v krátkodobom a strednodobom horizonte výrazne zvýšila pružnosť a odolnosť plynárenskej siete s cieľom podporiť úlohu zemného plynu ako **rezervného paliva** pre variabilnú výrobu elektrickej energie, pričom by sa nemalo zabúdať na dlhodobý zámer Únie eliminovať emisie uhlíka, ale aj s cieľom profitovať z nedávneho vývoja v oblasti **trhov s LNG, bioplynu a nekonvenčných zdrojov**, a to najmä v USA. Dobre integrovaná plynárenská sieť je aj najlepšou zárukou kompenzácie možného zlyhania najväčšej plynárenskej infraštruktúry v ktoromkoľvek členskom štáte, čo je povinná norma zavedená nariadením o bezpečnosti dodávok plynu¹.

Odhaduje sa, že do roku 2020 je potrebné investovať približne 200 miliárd EUR do modernizácie a rozšírenia európskych energetických sietí, aby sa stali kľúčovým

¹ Norma N-1, pozri nariadenie (EÚ) č. 994/2010, Ú. v. EÚ L 295, 12.11.2010, s. 1-22.

umožňujúcim prvkom všetkých našich strednodobých a dlhodobých politických cieľov. Toto pôsobivé číslo však môže priniesť významné úspory dosahujúce úroveň 40 až 70 miliárd EUR² na ročnom základe do roku 2030 z hľadiska zníženia výrobných nákladov a konkurencieschopnejších veľkoobchodných cien zemného plynu, čo znamená **úsporu 7 až 12 EUR pri platení mesačných účtov**. To by mohlo významne prispieť k vyváženiu nárastu cien energie a zlepšiť konkurencieschopnosť priemyselných odvetví v Únii.

Komisia prvýkrát načrtla dlhodobú politiku energetickej infraštruktúry vo svojom oznámení **Priority energetickej infraštruktúry na rok 2020 a ďalšie roky** - Koncepcia integrovanej európskej energetickej siete³ a následne ju zahrnula do nedávno prijatého nariadenia o **usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru**⁴ (usmernenia TEN-E), v ktorom sa identifikuje deväť strategických geografických prioritných koridorov infraštruktúry v oblasti elektrickej energie, plynu a ropy a tri celoúnijné prioritné oblasti infraštruktúry⁵ pre elektrické diaľnice, inteligentné siete a dopravné siete oxidu uhličitého, ktorých realizácia je krátkodobou i dlhodobou prioritou Únie.

V tomto oznámení sa načrtáva **dlhodobá vízia celoeurópskej energetickej infraštruktúry**. **Prvý súbor projektov spoločného záujmu (PCI)** je dôležitým krokom k lepšej integrácii sietí členských štátov a zabezpečeniu toho, aby žiadny členský štát nebol naďalej izolovaný, prostredníctvom uľahčovania integrácie obnoviteľných zdrojov energie v Únii, diverzifikácie zdrojov dodávok plynu otvorením nových koridorov zemného plynu a poskytovaním alternatív členským štátom závislým od jediného zdroja ropy alebo zemného plynu.

Ale ešte stále je potrebné vykonať oveľa viac. **Prvý zoznam projektov spoločného záujmu pre Úniu je len prvým krokom k implementácii dlhodobejšej vízie v oblasti infraštruktúry**. Zoznam PCI bude každé dva roky opätovne preskúmaný s cieľom začleniť nové projekty, aby sa plne implementovalo dvanásť prioritných koridorov a oblastí v zhode s dlhodobou víziou celoeurópskej integrácie trhu a prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo. Únia musí najmä zabezpečiť, aby zostávajúce energetické ostrovy boli integrované čo najskôr, ale aj aby sa vznikajúca morská prenosová a distribučná sústava v oblasti Severného mora rozšírila a ďalej rozvinula prostredníctvom elektrických diaľnic do podoby skutočne celoeurópskej elektrickej siete. Únia musí zabezpečiť, aby s ňou boli susediace krajiny účinne integrované prostredníctvom vhodných infraštruktúrnych sietí a regulačných rámcov v súlade so stratégiou načrtnutou v oznámení o zabezpečení dodávok energie a medzinárodnej spolupráci⁶.

2. Zoznam projektov spoločného záujmu pre Úniu

Ako prvý krok k uplatňovaniu usmernení TEN-E **Komisia prijala, s využitím postupu delegovaného aktu, zoznam PCI pre Úniu obsahujúci približne 250 projektov spoločného záujmu**⁷ v oblasti elektrickej energie a zemného plynu, zásobníkov a zariadení LNG, ako aj inteligentných sietí a ropy. Tento prvý zoznam sa zakladá na intenzívnej práci dvanástich regionálnych skupín, na ktorej sa podieľali zástupcovia členských štátov, národné regulačné orgány, realizátori projektov, ako aj európske siete prevádzkovateľov prenosových/prepravných sústav pre elektrickú energiu a zemný plyn (ENTSO-E a ENTSG), Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky a Komisia.

² Štúdia o prínosoch integrovaného európskeho trhu s energiou, 2013, Booz & Co.; http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/studies/doc/20130902_energy_integration_benefits.pdf.

³ KOM (2010) 677 v konečnom znení.

⁴ Nariadenie (EÚ) č. 347/2013, Ú. v. EÚ L, 25.4.2013, s. 39.

⁵ Pozri prílohu I.

⁶ KOM (2011) 539 v konečnom znení.

⁷ C(2013) 6766 final.

Väčšina projektov spoločného záujmu vznikla v oblasti **elektrickej energie**, pričom ide prevažne o diaľkové vedenia, ďalej je to štrnásť projektov skladovania a dva projekty inteligentných sietí. Projekty prispievajú k lepšej integrácii vnútorného trhu s elektrinou, zlepšia pripravenosť siete na zvýšenie množstva energie z rôznych obnoviteľných zdrojov a súčasné udržiavanie stability systému. Zatiaľ čo Únia sa bude približovať k splneniu 10 % cieľa v prepojení elektrickej energie, ktorý podporila Európska rada v Barcelone v roku 2002, je potrebné identifikovať ešte viac projektov zameraných na dosiahnutie skutočnej integrácie Pyrenejského polostrova do rámca európskeho trhu.

Realizácia projektov spoločného záujmu v oblasti **zemného plynu** umožní Únii diverzifikovať svoje zdroje zemného plynu, ukončiť závislosť na jednom zdroji v prípade viacerých jej členských štátov, ako aj rozšíriť možnosti výberu a znížiť neistotu na trhu. Dôležitý míľnik predstavuje otvorenie južného koridora zemného plynu prostredníctvom Transjadranského plynovodu od roku 2018. Musí ho sprevádzať včasná realizácia ostatných projektov, najmä Transanatolského plynovodu, s cieľom posilniť bezpečnosť dodávok v rámci regiónu a v rámci väčšej diverzifikácie začať využívať zdroje zemného plynu v regióne východného Stredozemia.

Včasná realizácia projektov spoločného záujmu je spoločnou prioritou. Usmernenia TEN-E preto zaviedli prísne požiadavky týkajúce sa postupu vydávania povolení pre projekty spoločného záujmu vrátane záväzných lehôt na proces udelenia povolenia (vo všeobecnosti 3,5 roka), zriadenia národného „jednotného kontaktného miesta“ na udeľovaním povolení, včasných a účinných verejných konzultácií a požiadavky, aby členské štáty zjednodušili postupy environmentálneho posudzovania. Tieto požiadavky sú zamerané na urýchlenie povoľovacieho procesu, pričom musí rešpektovať prísne normy Únie v oblasti životného prostredia. Útvary Komisie, ktoré sa zaoberajú energetikou a životným prostredím, spoločne pripravili **metodický dokument**⁸ s cieľom poskytnúť podporu členským štátom pri určovaní príslušných legislatívnych a nelegislatívnych opatrení zameraných na zjednodušenie postupov posudzovania vplyvu na životné prostredie a zabezpečiť jednotné uplatňovanie týchto postupov vyžadované podľa právnych predpisov Únie, pokiaľ ide o PCI.

Zoznam projektov spoločného záujmu pre Úniu obsahuje projekty v rôznych fázach vývoja. Niektoré sú stále v počiatočnej fáze, preto sú ešte vždy potrebné štúdie na preukázanie, že projekt je realizovateľný. Začlenením takýchto projektov do zoznamu PCI pre Úniu nie sú dotknuté výsledky príslušných hodnotení životného prostredia a povoľovacích postupov. Ak sa ukáže, že projekty zahrnuté v zozname PCI pre Úniu nie sú v súlade s aquis EÚ, mali by sa z tohto zoznamu vyňať.

Nevyhnutným predpokladom pre rozvoj infraštruktúry je dostatočne atraktívny rámec dlhodobého financovania vrátane **primeraných regulačných stimulov a dlhodokej regulačnej istoty (a to aj cezhraničnej alokácie nákladov)**. Sektor sa od základu mení a vyžaduje si zrýchlenie tempa investícií, čo kladie vysoké nároky na finančné toky. Hodnotiace metódy investorov sa budú musieť prispôbiť, aby boli schopné úspešne využiť takéto investičné príležitosti a prispieť k budúcnosti. **Nástroj na prepojenie Európy** bude zohrávať kľúčovú úlohu pri získavaní potrebných verejných a súkromných finančných prostriedkov.

Ďalšie kroky pre projekty spoločného záujmu:

- Začatie dialógu investorov s cieľom podporiť investície do európskych infraštruktúr a získať potrebné financovanie z globálnych kapitálových trhov

⁸

http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/20130724_pci_guidance.pdf.

- Monitorovanie určovania národných kontaktných miest (počínajúc decembrom 2013)
- Prvá výzva v rámci Nástroja na prepojenie Európy v roku 2014
- Monitorovanie implementácie opatrení týkajúcich sa vydávania povolení
- Pozorné monitorovanie uplatňovania PCI (prvá správa v roku 2015)

3. Zostávajúce problémy a dlhodobější vzia infraštruktúry

Projekty spoločného záujmu určené v tomto prvom kole sa zameriavajú najmä na dokončenie bezhraničného vnútorného trhu s energiou, pričom iba niekoľko projektov spoločného záujmu ovplyvňuje susedné alebo ešte vzdialenejšie krajiny. Po odstránení vnútorných problémových miest **Únia môže účinne spolupracovať a poskytovať väčší trh pre energiu vyrábanú a spotrebúvanú v Únii a v susedných krajinách**. Každé dva roky sa naštartuje proces identifikácie projektov orientovaný na nové projekty zamerané na plnenie budúcich potrieb.

Ďalšia činnosť sa musí zamerať na integráciu čoraz väčších podielov energie z rôznych obnoviteľných zdrojov pri udržaní bezpečnosti zásobovania a minimalizácii rizika uviaznutia aktív. Pri výrobe elektrickej energie je potrebné do roku 2020 zvýšiť prenosovú kapacitu asi o 40 %, aby sa mohli v plnej miere využiť výhody integrácie v porovnaní s rokom 2010, a neočakáva sa, že toto tempo sa v nasledujúcom desaťročí spomalí (v závislosti od scenárov politik bude potrebná dodatočná kapacita o 105 % až 146 % vyššia v porovnaní s rokom 2010)⁹. Jednou z hlavných výziev zo strednodobého a dlhodobého hľadiska je lepšie porozumenie a plánovanie interakcie medzi rôznymi sieťami, elektrárenskými a plynárskymi sústavami, ako aj prepravou oxidu uhličitého, a zlepšená medzisektorová koordinácia a optimalizácia. Vieme, že rastúca variabilita výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie predstavuje výzvu z hľadiska flexibility aj pre plynársky systém, ktorý by mohol nielen poskytnúť dôležitú záložnú výrobu elektrickej energie, ale v budúcnosti aj veľké kapacity na skladovanie elektrickej energie. Tieto interakcie bude potrebné zohľadniť pri **budúcom celoeurópskom plánovaní infraštruktúry**.

Jedným z cieľov Únie je **ďalej zlepšovať prepojenia so susednými štátmi**. Už v tomto prvom zozname projektov spoločného záujmu sú odkazy na nečlenské štáty Únie, pričom je stále väčšia možnosť, že v budúcnosti sa bude dať určiť oveľa viac takýchto projektov, buď ako projekty spoločného záujmu, alebo **projekty obojstranného záujmu**, pre ktoré, ak to bude potrebné, bude ešte treba preskúmať a rozvinúť právny rámec.

Podobne ako tomu bolo v prípade PCI v rámci Únie, Energetické spoločenstvo sa tiež podieľalo na identifikácii takzvaných **projektov v záujme Energetického spoločenstva (PECI)**, ktorých prijatie je plánované na ministerskej rade v októbri 2013. Kandidátske projekty pre tento zoznam boli zhromaždené prostredníctvom otvorenej výzvy na predloženie ponúk a boli posúdené osobitnou pracovnou skupinou Energetického spoločenstva z hľadiska súboru kritérií veľmi podobných kritériám použitým pri PCI (bezpečnosť dodávok, integrácia trhu, posilnenie hospodárskej súťaže a napomáhanie využívaniu energie z obnoviteľných zdrojov energie). Vzhľadom na geostrategický význam jeho zmluvných strán a jeho trvalé smerovanie k integrácii s vnútorným trhom s energiou zohráva Energetické spoločenstvo dôležitú úlohu pri plánovaní infraštruktúry Únie. Rozhodnutie ministerskej rady o zozname PECI prinesie potrebnú politickú podporu s cieľom uľahčiť regulačné zaobchádzanie s PECI a poskytnúť pozitívny signál pre potenciálnych investorov. Vytvorenie PECI má kľúčový význam pre otvorenie trhu, bezpečnosť dodávok a udržateľnosť v širšom regióne.

⁹ Štúdia o prínosoch integrovaného európskeho trhu s energiou, 2013, Booz & Co.

V máji 2012 bola vytvorená „**MED-TSO**“ ako platforma na spoluprácu prevádzkovateľov prenosových/prepravných sústav v Stredozemí, aby mohla lepšie pracovať na dosiahnutí rozvoja hlavného plánu integrovanej siete na juhu, a na prepojenie elektrických sústav na oboch stranách Stredozemného mora po celej dĺžke troch trás vedení v západnej, strednej a východnej stredozemskej oblasti. Tento hlavný plán infraštruktúry, zahŕňajúci identifikáciu súboru prioritných projektov infraštruktúry, ktoré budú prispievať k dosiahnutiu väčšej integrácie stredozemských elektrických sústav, bude predložený na prvom euro-stredozemskom stretnutí na úrovni ministrov venovanom energii v decembri 2013.

a) *Zostávajúce priority týkajúce sa elektrickej energie*

Pokiaľ ide o **elektrickú energiu**, ďalšie projekty a technologický rozvoj si vyžadujú tieto oblasti:

- Ďalšie zvyšovanie úrovne vzájomného prepojenia medzi **Pyrenejským polostrovom** a zvyškom kontinentu, aby sa v plnej miere využívalo optimálne pridelovanie výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie. Z dlhodobého hľadiska by sa mali preskúmať ďalšie prepojenia so severoafrickými krajinami.
- Realizácia **plánu prepojenia trhu s energiou v baltickom regióne** s budúcou **synchronizáciou** baltickej elektrizačnej sústavy so sústavou ENTSO-E.
- Ďalšie rozširovanie skutočne **prepojených príbrežných energetických sietí** v severných moriach. Zatiaľ čo súčasný zoznam projektov spoločného záujmu obsahuje približne 20 prepojovacích vedení a príslušných vnútorných posilnení, očakávané investície sa týkajú iba jediného príbrežného rozvodného centra, ktorý pripravuje cestu pre budúce integrované príbrežné rozvodné siete. Na tieto technologické výzvy reagujú hlavní výrobcovia v tejto oblasti. Návrh a koordinovaný vývoj a riadenie budúcich sieťových a úložných riešení, ako aj vhodné regulačné a finančné riešenia je ešte len potrebné vypracovať. V dlhodobom horizonte by sa malo preskúmať aj hojné množstvo geotermálnych skladovacích zdrojov na Islande.
- Čoraz viac elektrickej energie sa bude musieť prepravovať na čoraz dlhšie vzdialenosti do mimoeurópskych krajín a z nich. Odstránenie nedostatkov alebo zabránenie ich vzniku pomocou výstavby vysokokapacitných **elektrických diaľnic** naďalej zostáva témou budúcnosti. Takéto elektrické diaľnice by obsahovali prepojenia vedúce za hranice Únie, spájajúce Energetické spoločenstvo, Turecko, Rusko, ako aj krajiny severnej Afriky a východného Stredozemia s Úniou, a neskôr výhľadovo aj prepojenia na dovoz elektrickej energie zo subsaharskej oblasti, pričom treba zohľadniť aj možný vývoj distribuovanej výroby a reakcie na dopyt. Aj keď niektoré z projektov spoločného záujmu, ako napríklad nemecké prepojenia medzi severom a juhom, možno považovať za priekopníkov v tejto prioritnej oblasti, treba ešte doriešiť návrh a koordinovaný rozvoj elektrických diaľnic v rámci celej Únie, ako aj zostávajúce technologické problémy.
- V priebehu prvého postupu určovania PCI sa určili len dva projekty v oblasti **inteligentných elektrických sietí**, ktoré inteligentne rozširujú oblasť spotreby a umožňujú lepšie zosúladenie s poskytovanou výrobou, čím dokazujú, že je možné uvoľniť napätie vznikajúce okolo elektrickej sústavy spoluprácou prevádzkovateľov distribučných sústav s prevádzkovateľmi prenosových/prepravných sústav a zároveň preklenúť hranice oddelujúce jednotlivé štáty. Pre spoločnosti budujúce doposiaľ lokálne orientované a na distribúciu sústredené inteligentné siete je novou výzvou vytvorenie vertikálnej spolupráce (na distribučnej a prenosovej úrovni) so súčasným presiahnutím hraníc jednotlivých štátov. Bude potrebné väčšie odhodlanie na

zavádzanie inteligentných sieťových technológií, pretože inteligentné siete poskytujú sľubné výsledky v riadení decentralizovanej a variabilnej výroby energie z obnoviteľných zdrojov energie, pričom ponúkajú nové služby na strane klientov a tak dopĺňajú tradičné infraštruktúry.

Horizont 2020 - rámcový program pre výskum a inováciu zahŕňa činnosti na podporu rozvoja celoeurópskej elektrickej siete, ktoré boli pripravené a budú sa vykonávať v úzkej súčinnosti s politikou Únie v oblasti infraštruktúry. Budú sa v nich okrem iného riešiť technologické výzvy vyplývajúce zo strednodobých a dlhodobých potrieb infraštruktúry, najmä rozvoj, demonštrácia a prenikanie inovačných sieťových technológií s cieľom podporiť realizáciu prioritného koridoru Morská prenosová a distribučná sústava v oblasti Severného mora, elektrických diaľnic a inteligentných sietí. **Nástroj na prepojenie Európy** môže postupne prispieť k priemyselnému rozsahu zavádzania takýchto technológií.

b) Zostávajúce priority týkajúce sa zemného plynu

Pokiaľ ide o **odvetvie zemného plynu**, dlhodobým cieľom zostáva dostatočne diverzifikovaná plynárenská infraštruktúra, ktorá umožní bezpečné zásobovanie Únie v rámci atraktívnych podmienok. Aj keď investície do súčasných projektov spoločného záujmu môžu vo všeobecnosti pokrývať dlhodobé potreby infraštruktúry, jednako budú potrebné ešte určité **rozšírenia**:

- Európa potrebuje pokračovať v úsilí o diverzifikáciu svojich dodávok a ďalej **rozširovať južný koridor zemného plynu**, s cieľom zvýšiť diverzifikáciu dodávok najmä v juhovýchodnej Európe a dosiahnuť strednodobý politický cieľ, ktorým je uspokojenie približne 10 % európskeho dopytu dovozom z oblasti Kaspického mora a z Blízkeho východu.
- Plynárenská sústava musí ďalej zvyšovať svoju **flexibilitu**, aby bola schopná reagovať na požiadavky variabilnej spotreby plynu, a to aj prostredníctvom rozvoja LNG terminálov a zásobníkov.
- Európa potrebuje na podporu **domácej** výroby, a ako prvý krok, posúdiť systematickejšie využívanie domácich zdrojov energie na pevnine i v mori s cieľom ich bezpečného, udržateľného a nákladovo efektívneho využívania, či už ide o nové oblasti vo východnom Stredozemí, bioplyn alebo nekonvenčné zdroje, pokiaľ spĺňajú najvyššie štandardy uložené právnymi predpismi Únie v oblasti životného prostredia. Všetky možnosti na prepravu zemného plynu z východného Stredomoria do Únie by mali zostať otvorené, počnúc už identifikovanými projektmi spoločného záujmu týkajúcimi sa privedenia cyperského plynu do LNG alebo prostredníctvom plynovodu do Európy. Mali by sa zvážiť a posúdiť všetky potenciálne trasy, tak z hľadiska energetickej bezpečnosti, ako aj z hľadiska ich relatívnych ekonomických nákladov a výnosov.

c) Dlhodobejšie siete CO²

V dôsledku priaznivých trhových podmienok pre uhlie a výrobu elektrickej energie spaľovaním uhlia sa podiel uhlia na energetickom mixe Únie opäť zvyšuje. Najnovší vývoj v oblasti zachytávania a skladovania uhlíka nebol veľmi povzbudzujúci, pretože niektoré projekty v oblasti zachytávania a ukladania uhlíka sa zdajú zabrzdené v dôsledku nepriaznivých hospodárskych podmienok. Únia by mala zamerať svoje úsilie na vývoj celoeurópskej vize **siete na prepravu CO₂** a identifikovať prvé cezhraničné projekty, a to aj v spolupráci s Nórskom.

d'alšie kroky smerujúce k implementácii dlhodobej vízie infraštruktúry:

- pripraviť sa na identifikáciu projektov spoločného záujmu s cieľom preskúmania zoznamu PCI pre Úniu v roku 2015 a neskôr;
- naďalej viesť rozhovory so susednými krajinami o ďalšej integrácii sietí a primeraných regulačných rámcoch, najmä v rámci Energetického spoločenstva a MED-TSO;
- zabezpečiť primeranú podporu PECEI a iným projektom považovaným za projekty obojstranného záujmu v rámci príslušných finančných rámcov Únie;
- preskúmať, ako čo najlepšie realizovať koncepciu projektov obojstranného záujmu.

4. Závery

Tento počiatočný zoznam projektov spoločného záujmu je len prvým krokom v rámci dlhodobejšej vízie infraštruktúry. Únia vrátane krajín z Európskeho hospodárskeho priestoru by mala spolupracovať na dokončení jednotného trhu s energiou, odstránení všetkých prekážok prenášania energie, vrátane elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie, a pritom si udržať vysoký štandard bezpečnosti dodávok. Vízia Únie v oblasti energetiky a energetickej infraštruktúry zahŕňa oveľa viac ako iba vnútorný trh. Mala by pokračovať úzka spolupráca s členmi Energetického spoločenstva, susednými krajinami a strategickými energetickými partnermi na vypracúvaní projektov obojstranného záujmu. Nástroje už existujú (tretí balík a usmernenia TEN-E), a to všetko sa dá dosiahnuť postupne v rámci stabilného a prítiaživého dlhodobého programu investovania do infraštruktúry.

1. PRIORITNÉ KORIDORY ELEKTRICKEJ ENERGIE

1. Morská prenosová a distribučná sústava v oblasti Severného mora („NSOG“): rozvoj integrovanej morskej elektrickej rozvodnej siete a príslušné prepoјovacie vedenia v Severnom mori, Írskom mori, kanáli La Manche, v Baltskom mori a príľahlých moriach pre dopravu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie na mori do centier spotreby a skladovania a zvýšenie cezhraničnej výmeny elektriny.
2. Severojužné elektrické prepoјovacie vedenia v západnej Európe („NSI elektrina západ“): prepoјovacie vedenia medzi členskými štátmi regiónu a s krajinami oblasti Stredozemia vrátane Pyrenejského polostrova najmä s cieľom začleniť elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie a posilniť vnútroštátne infraštruktúry elektrických rozvodných sietí, aby sa podporila integrácia trhu v regióne.
3. Severojužné elektrické prepoјovacie vedenia v strednej, východnej a juhovýchodnej Európe („NSI elektrina východ“): prepoјenia a vnútroštátne vedenia v smere sever – juh a východ – západ, aby sa dokončil vnútorný trh a začlenila výroba energie z obnoviteľných zdrojov energie.
4. Plán prepoјenia baltského trhu s energiou v elektrine („BEMIP elektrina“): prepoјovacie vedenia medzi členskými štátmi v baltskom regióne a zodpovedajúce posilnenie vnútroštátnych infraštruktúr elektrických rozvodných sietí, aby pobaltské štáty prestali byť izolované a aby sa podporila integrácia trhu okrem iného začlenením výroby energie z obnoviteľných zdrojov energie v regióne.

2. PRIORITNÉ KORIDORY PLYNU

5. Severojužné prepoјenia plynovodov v západnej Európe („NSI plyn západ“): plynárenská infraštruktúra pre severojužné toky plynu v západnej Európe, aby sa ďalej diverzifikovali trasy dodávok a zvýšila krátkodobá miera dodávania plynu.
6. Severojužné prepoјenia plynovodov v stredovýchodnej a juhovýchodnej Európe („NSI plyn východ“): plynárenská infraštruktúra pre regionálne spojenia medzi oblasťou Baltského mora, Adriatickým a Egejským morom, východným Stredomorím a Čiernym morom a v týchto oblastiach a na posilnenie diverzifikácie a zabezpečenie dodávok plynu.
7. Južný koridor plynu („SGC“): infraštruktúra na prepravu plynu z Kaspickej panvy, Strednej Ázie, Stredného východu a východného Stredomorja do Únie, aby sa rozšírila diverzifikácia dodávok plynu.
8. Plán prepoјenia baltského trhu s energiou v plyne („BEMIP plyn“): plynárenská infraštruktúra, aby tri pobaltské štáty a Fínsko prestali byť závislé od jediného dodávateľa, aby sa zodpovedajúco posilnili vnútroštátne infraštruktúry rozvodných sietí a zvýšila diverzifikácia a bezpečnosť dodávok v oblasti Baltského mora.

3. PRIORITNÝ KORIDOR ROPY

9. Spojenia pre dodávky ropy v stredovýchodnej Európe („OSC“): interoperabilita siete ropovodov v strednej a východnej Európe s cieľom zvýšiť zabezpečenie dodávok a znížiť riziká pre životné prostredie.

¹⁰

Výpis z prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 347/2013 (nariadenie TEN-E).

4. PRIORITNÉ TEMATICKÉ OBLASTI

10. Zavedenie inteligentných sietí: prijatie technológií inteligentných sietí v celej Únii s cieľom účinne spojiť správanie a konanie všetkých užívateľov napojených na elektrickú sieť, najmä výroba veľkých objemov elektriny z obnoviteľných alebo distribuovaných zdrojov energie a reakcia na dopyt spotrebiteľov.

11. Elektrické diaľnice: prvé elektrické diaľnice do roku 2020 so zreteľom na výstavbu sústavy elektrických diaľnic v celej Únii, ktorá bude schopná:

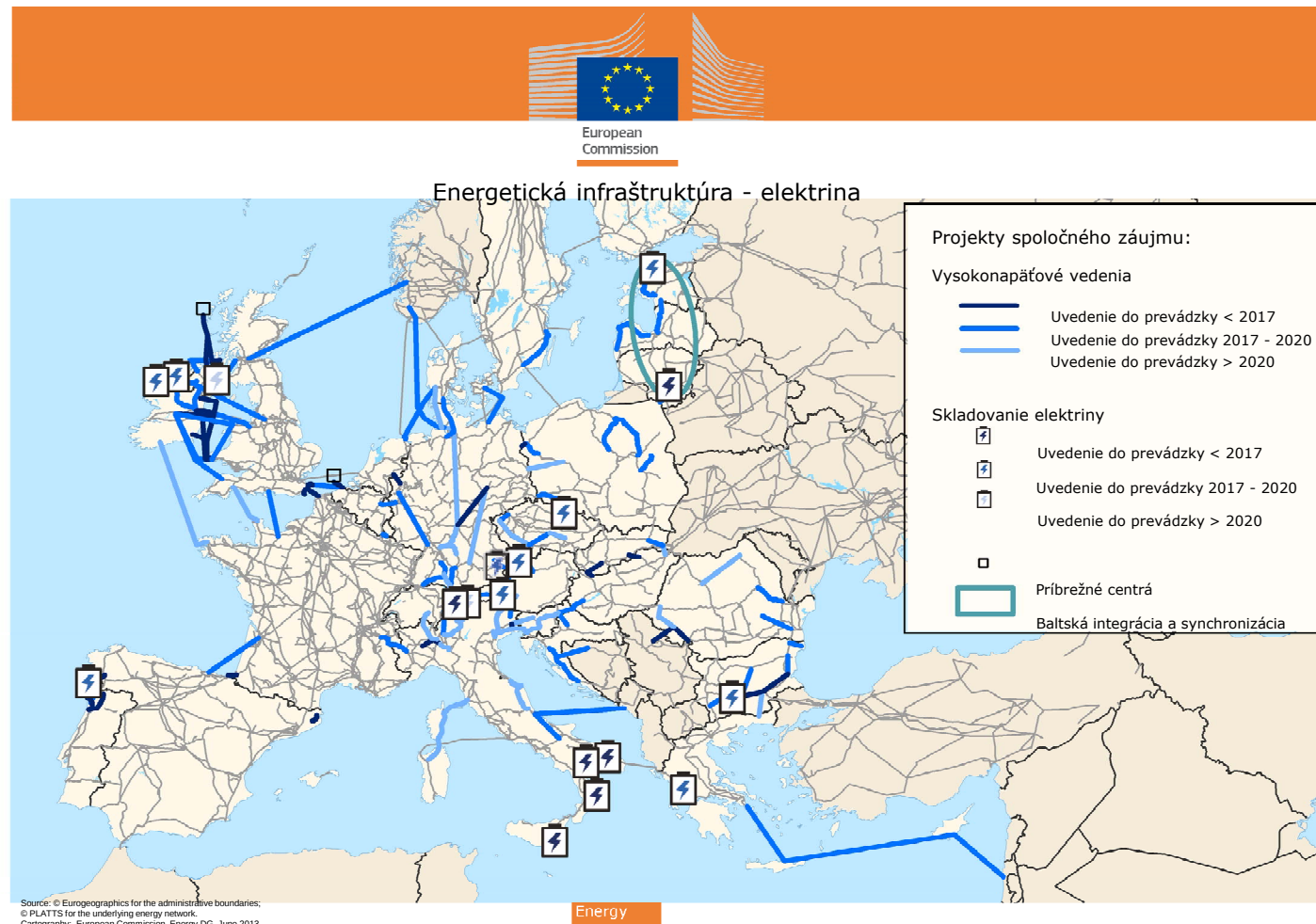
a) zvládať zvyšujúci nadbytok výroby elektriny z vetra v Severnom a Baltskom mori a v ich okolí a zvyšovanie výroby energie z obnoviteľných zdrojov na východe a juhu Európy aj v severnej Afrike;

b) prepojiť tieto nové výrobné centrá s hlavnými skladovacími kapacitami v severských krajinách, v Alpách a iných regiónoch s hlavnými centrami spotreby; a

c) zvládať čoraz variabilnejšie a decentralizovanejšie dodávky elektriny a čoraz pružnejší dopyt po elektrine.

12. Cezhraničná sieť oxidu uhličitého: rozvoj infraštruktúry na prepravu oxidu uhličitého medzi členskými štátmi a so susednými tretími krajinami s ohľadom na zavádzanie zachytávania a ukladania oxidu uhličitého.

Príloha II - Mapy projektov spoločného záujmu

Všetky potenciálne trasy by sa mali zvážiť a posúdiť z hľadiska energetickej bezpečnosti a relatívnych ekonomických nákladov a úžitkov.

Energetická infraštruktúra – zemný plyn

Všetky potenciálne trasy by sa mali zvážiť a posúdiť z hľadiska energetickej bezpečnosti a relatívnych ekonomických nákladov a úžitkov.

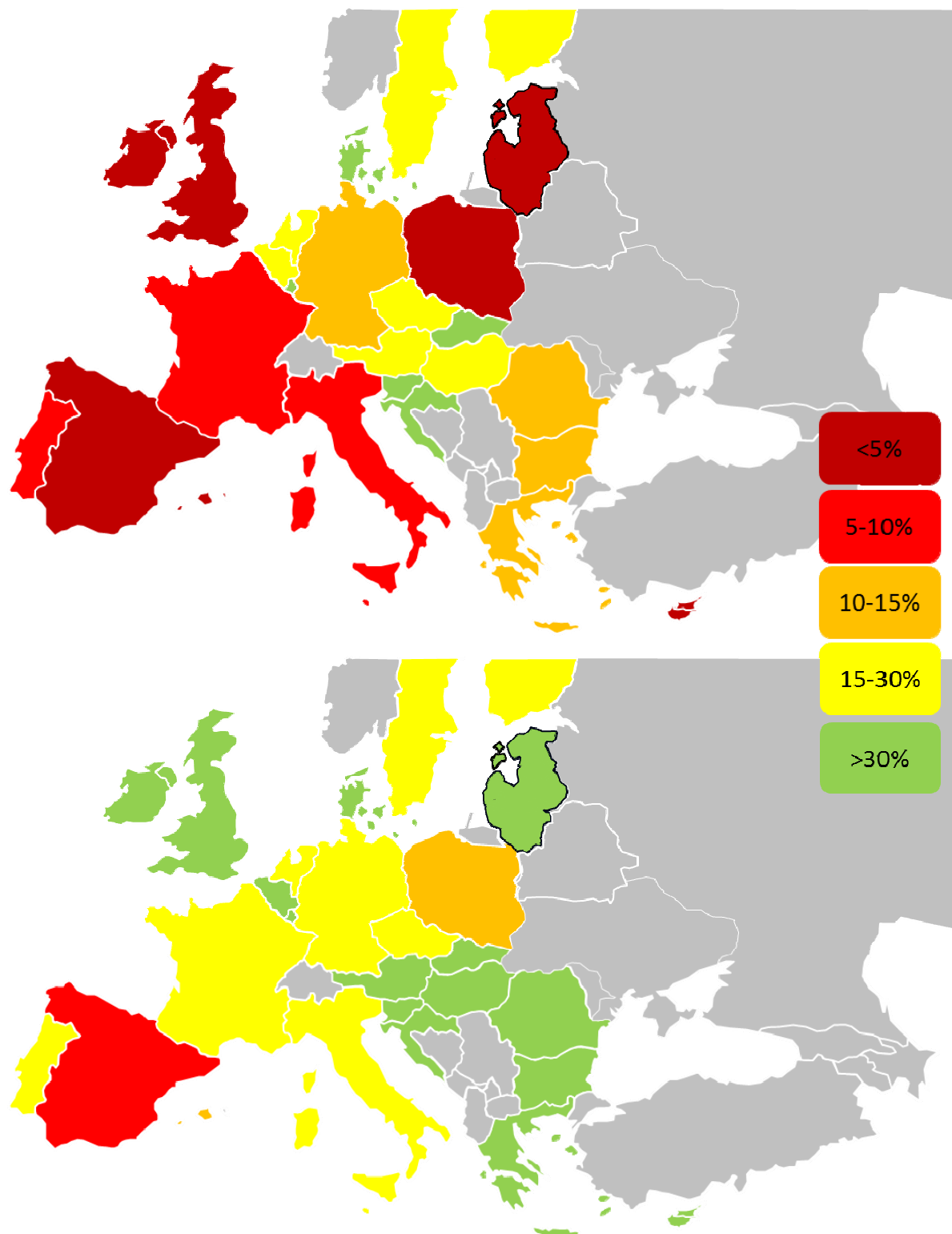
Energetická infraštruktúra - ropa

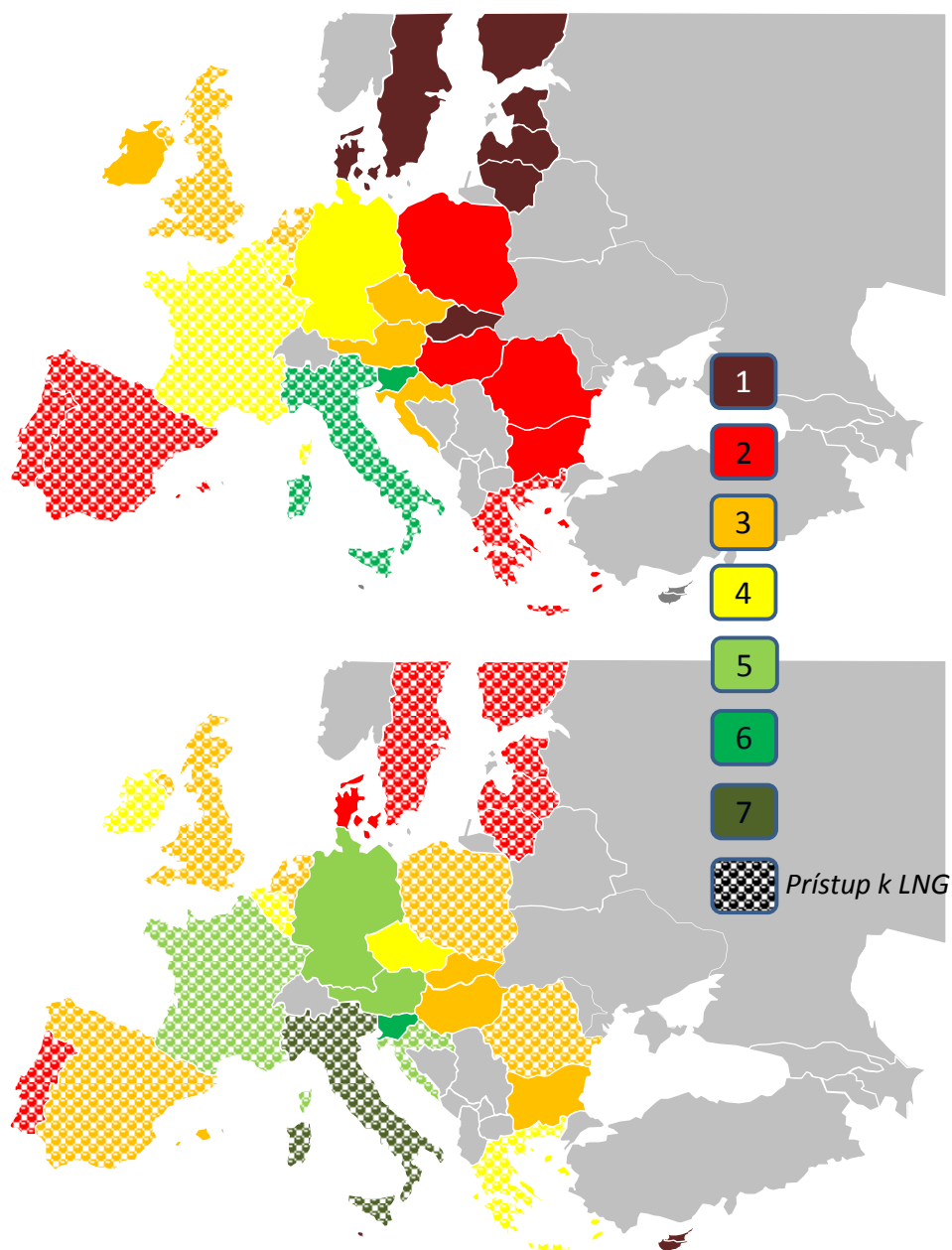
Energy

Všetky potenciálne trasy by sa mali zvážiť a posúdiť z hľadiska energetickej bezpečnosti a relatívnych ekonomických nákladov a úžitkov.

Príloha III: Cieľ dosiahnutia 10 % prepojenosti v oblasti elektrickej energie pred projektmi spoločného záujmu a po nich

Príloha III: Diverzifikácia zdrojov dodávok pred realizáciou projektov spoločného záujmu v oblasti zemného plynu a po nej

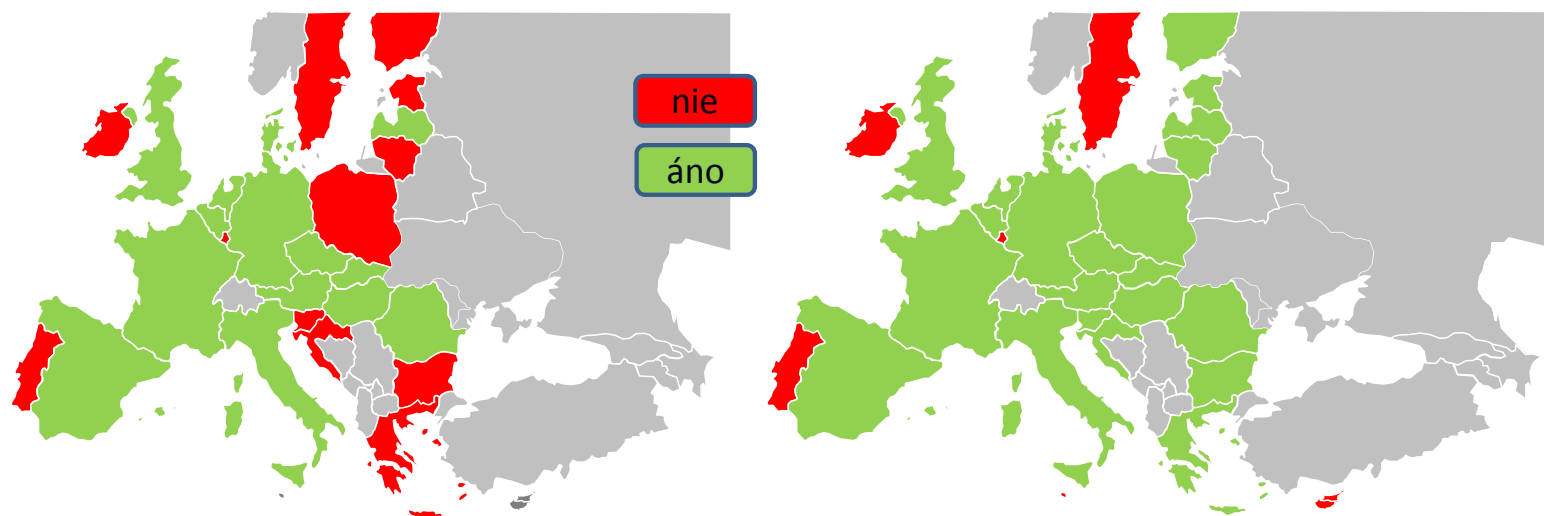

Počet zdrojov dodávok, ku ktorým má krajina potenciálny prístup prostredníctvom infraštruktúry (najmenej 5 % podiel)

Zdroje dodávok: Azerbajdžan, Alžírsko, Líbya, Nórsko, Rusko, národná produkcia, pre zjednodušenie je LNG zobrazený ako jeden zdroj, ale model naznačuje, ktoré krajiny majú prístup k zariadeniam LNG. Tento graf neprejudikuje žiadne obchodné zmluvy.

Zdroj: ENTSO-G TYNDP 2013, Komisia

Príloha IV: Súlad so štandardom infraštruktúry N-1 pred realizáciou projektov spoločného záujmu a po nej

Odkaz: Článok 9 nariadenia (EÚ) č. 994/2010